

Karriereveje i psykiatrien

Faglige portrætter af social- og
sundhedsassistenter i psykiatrien

Indhold

Faglige portrætter af social- og sundhedsassistenter i psykiatrien	3
Der er mange veje at gå	4
Her er det nærværet, som har førsteprioritet. Det er meget motiverende	6
Du er nødt til at kende dig selv godt og have styr på dine fordomme	8
Det er aldrig en dement mand, det er en mand med demens	11
Jamen, det er så vildt fantastisk, at man bare bliver helt høj	14
Jeg var godt forberedt fra skolen til min praktik i psykiatrien	17

Politisk ansvarlig: Torben Hollmann

Tekst: Ida Hoeck og Anne Jøker, HJK

Analyse og Rådgivning ApS

Redaktion: Charlotte Netterstrøm og Mie

Andersen **Foto:** Colourbox og privatfoto

Produktion: Grafisk Team/Sporenstregs
og FOAs trykkeri

Faglige portrætter af social- og sundhedsassistenter i psykiatrien

Vi vil rigtig gerne have flere uddannede kollegaer i psykiatrien.

For mig er det et helt centralt politisk mål at psykiatrien bliver styrket og kvaliteten løftes.

Det kan gøres på mange måder. Jeg arbejder på at få en national 10-årig psykiatriplan. Den skal gøre en forskel i hverdagen i psykiatrien.

Helt afgørende er det, at vi har dygtige medarbejdere.

I denne pjece giver vi billeder af opgaver og muligheder i arbejdet med mennesker med psykisk sygdom.

At arbejde i psykiatrien er ikke én ting. Psykiatrien er en bred vifte af pleje og behandling til mennesker med psykiske lidelser.

Jeg håber disse faglige portrætter af 6 social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedsassistentelever vil give dig et billede af arbejdet i psykiatrien. Og hvis du er uddannet social- og sundhedsassistent eller under uddannelse til social- og sundhedsassistent, at så du bliver inspireret og får lyst til at arbejde i psykiatrien. At arbejde i psykiatrien indeholder mange muligheder for faglig udvikling og ansvar.

Ét er sikkert: alle 6 social- og sundhedsassistenter, som du kan læse om her, brænder for arbejdet og gør en forskel i psykiatrien.

God læselyst!

Torben Hollmann
Sektorformand
i FOAs Social- og Sundhedssektor

Der er mange veje at gå

Der er ikke kun én vej.

Som social- og sundhedsassistent er der mange veje indenfor den regionale psykiatri, du kan vælge at gå. Dine muligheder er mange. Vi håber, at du her bliver inspireret til de næste skridt på den vej, som er din vej.

Som social- og sundhedsassistent har du mange kompetencer. I den regionale psykiatri har du gode muligheder for at få dem i spil. Her kan du bruge dine psykiatrifaglige og dine grundlæggende sygeplejefaglige kompetencer – herunder din viden om somatiske sygdomme, om farmakologi og medicin håndtering.

Du kan bruge dine pædagogiske kompetencer til at inspirere og motivere til aktiviteter på baggrund af din faglige viden om rehabilitering. Og du kan bruge dine kommunikative kompetencer i relationsarbejdet med det psykisk syge menneske.

I den regionale psykiatri kan du gøre en stor forskel for mennesker, som har brug for din ekspertise. Den regionale psykiatri er bred. Her er både behandlingspsykiatri, distriktspsykiatri og socialpsykiatri.

I behandlingspsykiatrien foregår undersøgelse, diagnosticering og

behandling, hvor patienten er indlagt enten på en åben eller en lukket psykiatrisk afdeling eller på selvstændige enheder i regionerne.

I distriktspsykiatrien foregår den psykiatriske behandling ambulat enten hjemme hos borgeren eller som dagtilbud på lokale enheder i regionen.

I socialpsykiatrien er der en vifte af sociale tilbud, som støtter mennesker med psykiatriske problemstillinger i at få dagligdagen til at hænge sammen.

Det sker med opsøgende og udgående teams og med en række sociale tilbud som bo- og dagtilbud samt bostøtte til mennesker med svære sindslidelser eller demenssygdomme.

Du kan arbejde med mange forskellige målgrupper indenfor den regionale psykiatri. Her fortæller social- og sundhedsassistenter og -elever om deres vej. Måske kan du få idéer til den vej, som er din særlige vej.

*Maria arbejder på en
retspsykiatrisk afdeling*

*Kasper arbejder på en akut
psykiatrisk sengeafdeling*

*Hanne arbejder på et bosted
for mennesker med demens*

Heidi arbejder på et forsorgshjem

*Sarah og Sander er social- og
sundhedsassistentelever*

CV

Maria Larsen, 40 år
Social- og sundhedsassistent

Ansæt i Region Syddanmark
på Retspsykiatrisk afdeling
i Middelfart

Marias vej

- 2015** Ansæt på retspsykiatrisk afdeling
IVT-uddannet
(interventionsteam)
Praktikvejleder
- 2010** Ansæt i hjemmeplejen
- 2008** Ansæt på plejecenter
- 2004** Ansæt i hjemmeplejen
- 2004** Social- og sundhedsassistent
- 2001** Ufaglært medarbejder i hjemmeplejen
- 2000** Studentereksamen

Her er det nærværet, som har førsteprioritet. Det er meget motiverende

Maria arbejder på en retspsykiatrisk afdeling. På afdelingen bor patienter, som ikke kan afsone en almindelig fængselsdom for den kriminalitet, de er dømt for at have begået. De er over 18 år og har en psykiatrisk diagnose. Patienterne kan også være idømt behandling, hvilket betyder, at de skal tage den medicin, lægen har ordineret. Patienter i retspsykiatrien kan være indlagt i meget lang tid.

”Jeg går hjem hver dag og har gjort mit bedste. Jeg er tilfreds med min egen indsats på en helt anden måde, end da jeg var i ældreplejen. Der gjorde jeg det, jeg kunne nå. Mange gange spurgte jeg ikke, hvordan borgerne havde det, for jeg havde ikke tid til at høre svaret. Det er en stor kontrast til psykiatrien. Her er det, det første du gør. Her taler du. Her er du. Her er det nærværet, som har førsteprioritet. Det er meget motiverende.”

Maria fortæller, at en stor del af behandlingen er at være til stede. At lytte, se og være tilgængelig og ikke nødvendigvis aktiv. Kommunikation, både verbalt og nonverbalt, er et af de vigtigste redskaber i psykiatrisk sygepleje. Størstedelen af arbejdstiden går med at være sammen med patienterne. Der er hyggelige aktiviteter som at spille bordtennis, bage, gå en tur eller se en film. Maria støtter patienterne i at gøre alle de hverdagslignende ting. Det der kaldes ADL-træning [almindelig daglig livsførelse], så funktionsevnerne fastholdes eller udvikles.

Maria blev social- og sundhedsassistent ved lidt af en tilfældighed. Efter gymnasiet ville Maria gerne læse psykologi, og der var forlydender om, at uddannelsen ville komme til Odense det følgende år, derfor tog hun et job som ufaglært i hjemmeplejen.

”Men uddannelsen kom heller ikke året efter. Jeg fik som uuddannet de mere kedelige opgaver i hjemmeplejen, og det motiverede mig til at tage assistentuddannelsen. Så jeg kunne lære noget, mens jeg ventede på at komme til at læse psykologi, med merit tog det kun 1 år og 8 mdr.”

Praktikken i psykiatrien gav lyst til mere

”Jeg kom i praktik på en psykiatrisk afdeling. Det oplevede jeg så meningsfuldt. Her var fokus på kontakten med patienten fremfor på de praktiske opgaver. Da jeg som social- og sundhedsassistent vendte tilbage til hjemmeplejen, hvor jeg havde arbejdet som ufaglært, fik jeg hurtigt de borgere med psykiatriske diagnoser. Jeg synes, det er en interessant målgruppe at arbejde med.”

Efterfølgende søgte Maria job i retspsykiatrien. Maria fortæller, at hun fik mange spørgsmål fra omgivelserne, om hvorvidt det var forsvarligt, at hun som småbørnsmor frivilligt valgte at arbejde med syge og farlige mennesker. Mange havde jo hørt om overfald i psykiatrien med

tragiske følger, hvor medarbejdere ligefrem er blevet slået ihjel. Maria har beroliget sin familie og sin omgangskreds med, at netop retspsykiatrien er et sikkert sted at arbejde.

”Der er stort fokus på sikkerhed. Det ses i normeringen. Vi er minimum 6 på arbejde til 14 patienter, og om natten er der 3 på vagt. Sikkerheden vurderes hele tiden og er en del af hver eneste overlevering ved alle vagtskifter. Patienterne visiteres, og der er ingen skarpe genstande på afdelingen. Vi bærer også alle sammen alarmer, så hjælp hurtigt kan tilkaldes.”

Maria taler med glæde om, hvordan hun bruger sin faglighed. Hvordan hun gennem sin uddannelse som social- og sundhedsassistent har lært en hel del pædagogik for at kunne motivere og aktivere. I kombination med hele den sundhedsfaglige og sygeplejefaglige viden betyder det, at social- og sundhedsassistenter har meget at byde ind med i psykiatrien.

”Vi er gode til at skabe en relation og til at motivere. Vi ved noget om dia-

betes og andre livsstilssygdomme, og så ved vi selvfølgelig noget om medicingivning og virkninger og bivirkninger af medicinen.”

Jeg er med i interventionsteamet, vi forebygger tvang

”Jeg indgår i interventionsteamet – IVT, et særligt team, som tilkaldes, når der er optræk til konflikter, som kan munde ud i tvang. Det arbejder vi meget hårdt på at undgå. Vi er altid 2 medarbejdere på vagt, som kan tilkaldes. Det kan være virkelig hjælpsomt med friske øjne i en situation, som eskalerer, så fiksering undgås. Vi skriver efterfølgende en rapport, som bruges til læring, så vi kan mindske brugen af tvang. Og det hjælper.

Jeg er praktikvejleder, det er en god måde at holde sig ajour på. Og så vil jeg gerne begynde på den retspsykiatriske efteruddannelse. Det glæder jeg mig til.”

”Jeg arbejder i den regionale psykiatri, fordi det giver så megen mening. Jeg kan se, at vi her kan gøre en stor forskel i menneskers liv.”

Du er nødt til at kende dig selv godt og have styr på dine fordomme

Kasper arbejder på et åbent akut sengeafsnit med en skærmet enhed. På afdelingen er indlagt patienter over 18 år med affektive lidelser: depression, mani eller bipolar lidelse og mennesker med voldsom angst, alkoholskader eller skader efter anden form for misbrug. Ofte er det mere kortvarige indlæggelser med fokus på behandling, medicinregulering og vurdering af efterfølgende støttebehov.

”Jeg er meget meget glad for mit arbejde. Jeg har et stort ansvar, og samtidig har jeg megen selvbestemmelse i forhold til de mange opgaver, jeg løser. Her er ikke det samme hierarki, som jeg oplevede i somatikken. Vi har et godt samarbejde på afdelingen. Jeg arbejder tæt sammen med andre social- og sundhedsas-

sistenter, pædagoger, sygeplejersker, ergoterapeuter og læger, men også andre faggrupper er tilknyttet afdelingen. Det tværfaglige samarbejde omkring den enkelte er godt for patienterne. Vi bidrager med noget forskelligt med hver vores faglighed. Min primære opgave er relationsarbejde. Det er en del af min faglighed at få skabt en relation. Det er forudsætningen for, at patienterne kan bruge mig.”

Åbenhed og ærlighed er nødvendigt

”Jeg er god til at se det hele menneske og ikke kun det syge menneske, som er forpint lige nu. Nogle patienter møder verden med mistillid, mistro, hårde ord og voldsom adfærd. Det kan være heftigt. Du er nødt til at kende dig selv godt og have styr på dine fordomme. Det kan være mentalt hårdt.

Åbenhed og ærlighed er nødvendigt både over for patienter og overfor kolleger. Jeg tror på, at det at kunne sige højt, hvad det gør ved en at blive truet, det forebygger forråelse. Det var svært for mig i starten at acceptere, at der var situationer, hvor jeg

følte mig utryg. Jeg tænkte, at jeg ikke var dygtig nok. Vi bør fokusere på, at det er acceptabelt at sige fra, og bede om sparring fra ens kolleger, uden at det skal forstås, som at man ikke er dygtig nok. Her har vi et indsatsområde.”

”Meget af min arbejdstid går med at være sammen med de akutte patienter. Det er også faglighed at kunne mærke, om der er et godt match mellem mig og patienten og sige til, hvis jeg ikke er det gode match for patienten. Jeg observerer og giver min vurdering af, hvordan behandlingen skal sammensættes med medicin, samtaler, psykoterapi mv. Og hvordan en behandling virker.”

Kasper fortæller, at dagen ofte begynder med morgenrapport med en status på den enkelte patient. Så gøres der klar til stuegang. Dagen fortsætter med samtaler og aktiviteter med patienterne. Kasper er kontaktperson for et antal patienter. Det indebærer også ansvaret for koordinering med de øvrige kolleger i og uden for afdelingen.

CV

Kasper Soelberg, 25 år **Social- og sundhedsassistent**

Ansæt i Region Midtjylland på akut psykiatrisk sengeafdeling på Regionshospitalet Randers

Kaspers vej

- 2015** Ansæt på akut psykiatrisk sengeafdeling
Fast stilling efter et par vikariater
Arbejds miljørepræsentant
Flowkoordinator
- 2015** Social- og sundhedsassistent
- 2013** Social- og sundheds-hjælper
- 2011** 10. classes afgangseksamen

Der skal også koordineres med eksterne fagpersoner, for eksempel i patientens hjemkommune. Kontakten til pårørende er også væsentlig.

”Måske er der en patient, som skal skærmes for på den måde at hjælpe til at finde ro. En manisk patient skal have støtte til afslapning, men ønsker i høj grad aktivitet. Selvom min faglighed siger mig, at han skal bringes til ro, så må jeg også kunne gå med og acceptere et vist aktivitetsniveau, for ellers kan der opstå konflikter og måske ligefrem voldelige episoder.

Vi har som mål at minimere magt-anvendelse, så der er hele tiden meget, som skal balanceres. Det er mig, der skal gøre det. Skal han have lov til at foretage et opkald, også når der er fare for, at han på grund af manien får blameret sig? Kan jeg aflede med at se en film? Eller en gåtur? Eller et spil kort? Andre er så syge, at jeg sidder udenfor døren til deres stue og hjælper dem forsigtigt ind igen. Her har roen førsteprioritet.”

Om aftenen er der mere tid til at være sammen med patienterne. Der ses TV, bages en kage, eller der spilles billard eller badminton i den tilknyttede hal, eller det, som Kasper beskriver som arrangementer, der er knyttet til årstiderne med jul, påske og sommeraktiviteter. Som alle andre steder i vores samfund.

Kasper har under hele sin ansættelse taget kurser og efteruddannet sig. Det har givet ham flere kompetencer og mere ansvar. Senest er Kasper udpeget som flowkoordinator. Han skal sikre, at patienterne har et godt og sammenhængende forløb samtidig med at ressourcerne bruges bedst muligt i og på tværs af afdelingerne.

”Jeg bygger hele tiden ovenpå. Det er en stor tilfredsstillelse at blive dygtigere og tage mere og mere ansvar. Jeg kan nu give al medicin også IM, naturligvis under lægens ansvar, og jeg bistår ved elektrochok. Det næste skridt er efteruddannelsen for social- og sundhedsassistenter i psykiatrien, som Region Midtjylland netop har sat i søen. Det glæder jeg mig til. Jeg vil gerne fortsætte med at

Citat

Kasper Soelberg
Social- og sundhedsassistent

Jeg vil gerne fortsætte med at uddanne mig og blive dygtigere til mit arbejde. Nej, der er ingen social- og sundhedsassistenter, som er ledere her i Randers, men én skal jo være den første ...”

uddanne mig og blive dygtigere til mit arbejde. Nej, der er ingen social- og sundhedsassistenter, som er ledere her i Randers, men én skal jo være den første ...”

CV

Hanne Poulsen, 62 år
Social- og sundhedsassistent

Ansæt i Region Nordjylland på bosted for mennesker med demens i Nykøbing Mors

Hannes vej

- 1999** Ansæt på socialpsykiatrisk bosted
 Relationsuddannelsen for mennesker med svære psykiske sygdomme [3-årig, intern]
 Tillidsrepræsentant
 Praktikvejleder
- 1999** Social- og sundhedsassistent
- 1996** Uuddannet vikar på plejehjem
- 1976** Ansæt i dagligvarebutik
- 1976** Uddannet i dametøjsbutik

Det er aldrig en dement mand, det er en mand med demens

Hanne er ansat på et bosted for mennesker med svære demenssygdomme. Det stiller helt særlige krav til medarbejdernes faglighed, at beboerne oplever sig respekteret, forstået, anerkendt og accepteret og samtidig bevarer værdigheden.

”Det er anstrengende at leve med demens, ofte har man tabt evnen til at bruge sproget. Man bliver afhængig af hjælp til alle hverdagens fornødenheder. Det er så vigtigt, at vi får skabt en relation og kan læse beboerens behov, så det ikke bliver nødvendigt for beboerne at råbe eller slå. Der er altid en grund. Det er afmagt, og vi skal være dygtige til at finde den og afhjælpe, så beboeren kan få tryghed og forudsigelighed.

Alle skal mødes med nænsomhed og opmærksomhed. Når en beboer bliver vred, så skal man se det hele menneske og huske på, at adfærden er ydre tegn på indre tilstand. De mi-

ster besindelsen, når omverdenens krav bliver for store, helt som alle andre. Det er aldrig en dement mand, det er en mand med demens. Den kultur minimerer vold.”

Kommunikation, både verbalt og nonverbalt, er et af de vigtigste redskaber i psykiatrisk sygepleje.

”En beboer vil ud og hjem. Vi finder ud af, at hun tidligt i livet har skullet passe sine søskende. Hun faldt til ro, da jeg kunne sige til hende, at de havde det godt, og at hun ikke længere behøvede at passe dem. Jeg takkede hende for indsatsen og fortalte, at de var godt i vej. Du skal have lysten og evnen til at finde årsagen til, at beboeren gør, som hun eller han gør. Hvad er det, der piner dem? Jeg kan allerbedst li’ den del, hvor det lykkes at få skabt en god kontakt, og jeg kan se roen eller glæden i beboeren.”

Mange beboere kan ganske lidt eller ingenting selvstændigt, og Hanne fortæller, at plejeopgaverne og den personlige hygiejne fylder meget.

”Som assistent bidrager jeg med overblik. Med afsæt i min faglighed kan jeg vurdere, at her skal vi undersøge, om det er en urinvejsinfektion, der giver den stigning i demenssymptomerne. Det tænker jeg før pædagogen, selvom hun er ved at få det ind på sin tjekliste. Og så er jeg god til at være i, at livet får en afslutning. Som faggruppe er vi jo skolet i et naturligt forhold til krop og kropsvæsker og at få et roligt forhold til døden.”

Samarbejdet i personalegruppen, som udover social- og sundhedsassistenter også er pædagoger, sygeplejersker og ergoterapeuter, er meget tæt. Alles kompetencer kommer i spil, når den bedste løsning skal findes for den enkelte beboer.

”Alle kan noget forskelligt, vi beriger hinanden. Det er et plus, at der er så mange indfaldsvinkler - det kommer beboerne til gode. Vi er gode til sammen at finde veje. Vi træder til

ud fra tænkningen; hvem har den bedste tilgang i dag? I alle vagter har vi 15 minutters filtrering kalder vi det, hvor vi taler om, hvad der gik godt eller mindre godt? Hvad kan vi gøre anderledes? Mere eller mindre af? Alles erfaringer og synspunkter kommer i spil. Det er guld værd.”

Hanne trækker dokumentationen frem som en væsentlig del af fagligheden. Dokumentation understøtter, at beboerne bliver mødt med værdighed og oplever sig kendt.

”Havde vi ikke dokumentation, så skulle alle jo starte forfra med at finde løsninger. Vi hjælper ikke Henrik i bad på vores måde, men på Henriks måde. Vi skal være nysgerrige og finde livshistorien. Nogen har hele livet børstet tænder før morgenmaden, andre efter. Det skal jeg jo ikke lave om til den måde, der passer mig. Dokumentation kan sikre, at den der hjælper Henrik, kan holde Henriks rutiner.”

Lige nu er den yngste beboer 63 og den ældste 90 år. Hanne er stort set jævnaldrende med den yngste beboer.

Hun trives i sit job, og med bostedets seniorpolitik forventer hun at kunne fortsætte, til hun bliver 70 år. ”Vi har en seniorpolitik, så det er muligt at trappe ned til 28, eller er det 26, hvis jeg ikke kan holde til de 34 timer, som jeg arbejder i dag.”

Hanne var over 40, da hun gik i gang med uddannelsen. Hun havde arbejdet i et supermarked i mere end 20 år, da en kunde en dag spurgte, om hun ikke ville overveje et jobskifte. Kunden var leder af det lokale plejehjem, Hanne slog til og efter en kort periode som vikar, gik hun i gang med uddannelsen. Den dag Hanne afsluttede sin uddannelse, fortalte censor, at der var en ledig stilling på bostedet. Den søgte Hanne og har været her siden.

”Jeg var i praktik i et psykiatrisk bosted, hvor jeg havde en fantastisk vejleder, som lærte mig at have respekt for beboerne. Det er deres hjem, før det er en arbejdsplads. Blikket på det hele menneske, det tiltalte mig. Den tilgang fylder mere i socialpsykiatrien, end de andre steder jeg var i praktik.”

Citat

Hanne Poulsen
Social- og sundhedsassistent

Det er så vigtigt, at vi får skabt en relation og kan læse beboerens behov, så det ikke bliver nødvendigt for beboerne at råbe eller slå. Der er altid en grund. Det er afmagt, og vi skal være dygtige til at finde den og afhjælpe, så beboeren kan få tryghed og forudsigelighed.

”Jeg kan kun anbefale at arbejde i den regionale socialpsykiatri. Jeg får brugt alle mine kompetencer - og er stadig i lære hver dag. Man bliver høj, når ting lykkes, og det bliver man afhængig af!”

CV

Heidi Matthiassen, 52 år
Social- og sundhedsassistent

Ansæt i Region Hovedstaden
på Forsorghjemmet Solvang
i Glostrup

Heidis vej

- 2019** Ansæt på forsorghjem
- 2018** Ansæt på plejehjem,
demensafsnit
- 2017** Social- og sundheds-
assistent
- 2008** Ansæt på plejehjem,
genoptræningscenter
- 1998** Social- og sundhedshjælper
- 1989** Ansæt i hjemmeplejen
- 1989** Hjemmehjælper

Jamen, det er så vildt fantastisk, at man bare bliver helt høj

Heidi er ansat på Forsorghjemmet Solvang, der modtager hjemløse borgere, som tilbydes et midlertidigt ophold. Beboerne har udover hjemløshed ofte psykiske problemer, og mange har også et misbrug. Beboerne henvender sig selv eller kan henvises til herberget ved udskrivning fra en psykiatrisk afdeling. Solvang har 28 pladser, 4 udslusningsboliger med plads til 2 beboere i hver og 3 akutte natherbergspladser.

“Vi gør, hvad vi kan for at støtte beboerne i alle de små skridt, der skal tages for at kunne komme i egen bolig. Egen bolig kan også være i beskyttede rammer i et botilbud. Målet er at få dem væk fra hjemløsheden og det ofte hårde liv på gaden. Vi hjælper med struktur, at få mad, søvn og styr på et misbrug. Det er et krav, at misbruget ikke er aktivt. Det er det helt basale, vi støtter beboeren i at overkomme.”

Jeg er ansvarlig for sundhedsrummet

Heidi er ansvarlig for sundhedsrummet, som er den lille sygeplejeklinik, som er indrettet på forsorghjemmet. Sundhedsrummet er omdrejningspunktet for den sundhedsfaglige indsats og her håndteres al medicin.

“Jeg arbejder i dagtimerne i sundhedsrummet. Jeg tager mig af det sundhedsfaglige. Når en beboer flytter ind, har jeg en sundhedsfaglig samtale med dem. Samtalen er med til at give den relation, som er helt afgørende for, at jeg kan være hjælpsom i den udviklingsproces, det er målet at sætte i gang.”

Heidi fortæller, at det ikke altid er lige nemt at få skabt en relation. Beboerne har sjældent gode erfaringer med autoriteter. Angst, skizofreni og ADHD gør det ikke lettere. Heidi har kontakten med beboerens læge og

med den psykiatriske afdeling, hvis det er der, beboeren kommer fra. Nogle beboere kan selv administrere deres medicin, når Heidi har doseret den. Andre møder op på faste tidspunkter og får den udleveret.

”Vi gør meget for at begrænse fejl og for at sikre, at de der skal have medicin, selv spiser den og ikke sælger den. Nogle skal motiveres til at tage antabus eller antipsykotisk medicin. Udover medicin håndteringen er jeg opmærksom på bivirkninger og kontakter lægen med mine observationer. Når jeg får tilladelse fra beboeren, så følger jeg med på FMK [Fælles Medicinkort].”

Heidi bruger en del tid på at dokumentere medicin håndteringen og på at undervise sine kolleger både i medicinudlevering og i alle procedurerne. Det er et område, hvor der ikke må ske fejl.

Størstedelen af arbejdstiden går med at motivere.

”Hvis jeg skal sætte få ord på, hvad det er jeg kan som social- og sund-

hedsassistent i psykiatrien, så er det, at jeg bruger min viden omkring medicin og sundhed og min pædagogiske viden til at motivere, og ovenover ligger så min viden om psykiske sygdomme.”

Kun fantasien sætter grænser

”Jeg værdsætter, at jeg har så meget frihed i mit arbejde. Kun fantasien sætter grænser for, hvad jeg kan prøve for at motivere en borger til at tage sin medicin eller spise sund mad. Det sker selvfølgelig altid under gældende lovgivning, sund fornuft og de kompetenceområder, jeg må bevæge mig indenfor.

Er jeg i tvivl, kan jeg altid sparre med min leder. Handler det om sundhedsspørgsmål, så kan jeg få sparring med en sygeplejekollega eller mine assistentkolleger. Ser de det samme som jeg gør? Eller ser de noget andet?

Når jeg beder om idéer til, hvordan jeg kan motivere, så kan alle faggrupperne jo spille ind. Her er forskelligheden en stor styrke. Vi er en del af en større enhed, og kan vi ikke lokalt, så bruger vi det faglige netværk.”

Heidi er relativt nyuddannet. Efter i mange år at have arbejdet som social- og sundhedshjælper på et genoptræningstilbud, slog Heidi til, da lederen opfordrede hende til at tage assistentuddannelsen.

”Jeg var faktisk bange for min praktik i psykiatrien. Men jeg kom på en kanongod afdeling. Jeg så hvordan patienter fik det bedre dag for dag. Mennesker, som forpint blev indlagt på lukket afdeling, fik det bedre, og mange kunne komme ud og håndtere eget liv igen. Jeg ved godt, at mange kommer retur. Men jeg var solgt og fik lyst til at arbejde i psykiatrien.”

”Det gælder om at være super kreativ og få motiveret beboerne. Måske er der en, der får styr på sin sukkersyge. Det betyder at angsten dæmpes, der bliver sovet og spist, og måske bliver der overskud til et bad. Eller jeg får motiveret en beboer til fodpleje, og pludselig kan han gå uden det gør ondt. Han kommer ud af værelset af sig selv og tager måske initiativ til noget, han har lyst til. Jamen, det er så vildt fantastisk, at

man bare bliver helt høj. Sagt med andre ord, du er med til at præge den situation borgeren står i. Du kan gøre en forskel. Det er et fantastisk arbejde.”

Citat

Hanne Matthiassen
Social- og sundhedsassistent

Jeg var faktisk bange for min praktik i psykiatrien. Men jeg kom på en kanongod afdeling. Jeg så hvordan patienter fik det bedre dag for dag. Mennesker, som forpint blev indlagt på lukket afdeling, fik det bedre, og mange kunne komme ud og håndtere eget liv igen. Jeg ved godt, at mange kommer retur. Men jeg var solgt og fik lyst til at arbejde i psykiatrien.

CV

Sarah Andersen, 24 år
Social- og sundhedsassistentelev

Ansæt i Københavns Kommune

Sarahs vej

- 2019** Social- og sundhedsassistentelev
- 2018** Pædagogmedhjælper i daginstitution
- 2015** Bagerjomfru
- 2014** Gymnasieelev
- 2013** 10. klasses afgangseksamen

Sander Harrison, 34 år
Social- og sundhedsassistentelev

Ansæt i Københavns Kommune

Sanders vej

- 2019** Social- og sundhedsassistentelev
- 2012** Snedkerlære
- 2007** Uddannet gartner
- 2003** 9. klasses afgangseksamen

Jeg var godt forberedt fra skolen til min praktik i psykiatrien

Sarah og Sander er social- og sundhedsassistentelever. Begge vil arbejde i psykiatrien, når de bliver færdiguddannede.

Sarah vil gerne arbejde med børn og unge. "Jeg vil gerne arbejde med den gruppe. Jeg tror på, at en tidlig indsats har stor betydning. Og jeg kunne også tænke mig at arbejde med mennesker med dobbeltdiagnoser.

Jeg har været i praktik på en psykiatrisk afdeling, som behandler og plejer mennesker med alvorlig psykisk lidelse og svært behandleligt misbrug. Her har jeg deltaget i samtaler og aktiviteter, og jeg har på den måde indgået i relationsarbejdet. Jeg har fået erfaringer med at komme tæt på psykisk syge mennesker på en professionel måde."

Sander vil på sigt gerne kombinere sine faglige uddannelser. Sander er uddannet gartner og har også tidligere været i snedkerlære og ser en mulighed for på sigt at kunne tilbyde mennesker med psykisk sygdom at restaurere møbler og skabe noget med hænderne.

"Men først skal jeg have en masse erfaring. Jeg har altid haft lyst til at arbejde med mennesker, men det er først nu, hvor jeg er i 30'erne, at jeg synes jeg har fået så meget styr på mig selv, at jeg kan rumme andre menneskers udfordringer og til tider store behov.

Jeg kan godt lide at arbejde med mennesker, som har lidt kant, og måske fremstår lidt skæve. Det snorlige og mere strømlinende liv synes jeg er lidt kedeligt. Livet er jo både op- og nedture. I psykiatrien finder man det hele, det er meget inspirerende."

Sander har været i praktik 2 på et socialpsykiatrisk botilbud.

”Mange af os stiller spørgsmålet: Hvad er psykiatrien egentlig?

Kan vi komme til at opleve noget voldsomt? Langt de fleste har billeder på, hvad et plejehjem er, kun de færreste har kendskab til psykiatrien.

Jeg synes, jeg var godt forberedt fra skolen til min praktik i psykiatrien. Alt hvad vi har lært, kan jo også bruges i psykiatrien. Det, som har overrasket mig mest, er, at jeg synes tonen har været lidt hård, både mellem personale og beboere og internt blandt personalet.

Men når jeg taler med mine medstudenter om deres erfaringer fra psykiatrien, kan jeg høre, at det heldigvis ikke er et generelt billede. Jeg har selv skullet byde mig til og også tage ansvar og vise engagement i forhold til at få feedback på, hvordan jeg har løst de forskellige opgaver.

Jo mere jeg har budt ind, jo mere har jeg fået lov til. Jeg har haft nogle virkelig gode oplevelser med beboerne,

hvor der har været et overraskende stort fremmøde til de aktiviteter, jeg har tilbudt. Det har været krævende at forberede og gennemføre, men alle kræfterne værd, når jeg efterfølgende har hørt beboerne tale om det og set, hvilken forskel det har gjort i deres hverdag.

Alt i alt har det været en spændende oplevelse at være i praktik i psykiatrien, og jeg er blevet bekræftet i, at det er i psykiatrien, jeg skal arbejde.”

Det er helt almindelige mennesker med psykiske udfordringer

Sarah fortæller, at hun forud for praktikken havde sommerfugle i maven, på det hun beskriver 'som den gode måde'. Praktikken har givet hende den erfaring, at der er alt andet end lighedstegn mellem psykisk sygdom og farlig. "Det er helt almindelige mennesker med psykiske udfordringer."

I praktikperioden mødtes social- og sundhedsassistenteleverne med den kliniske underviser hver 14. dag. Her var der rum til at tale om oplevelserne både de gode og dem, som var mere overvældende.

"Jeg har også fået rigtig god sparring af det faste personale i afdelingen. De har givet mig forslag til, hvordan jeg også kunne have håndteret de situationer, som opstod. Det har jeg virkelig lært meget af. Det har styrket mig i min vurdering af, hvornår jeg skal trække mig, hvis der er optræk til noget, som måske kan udvikle sig til en ubehagelig situation."

Sarah fortæller videre, at praktikken har styrket hende i at stå på egne ben og i at blive mere sikker på sig selv. Ikke kun i forhold til det hun kan, men også modet til at stå ved det, hun ikke ved og åbent spørge om hjælp hos kolleger eller selv finde svarene i lærebøgerne.

"Mit gode råd til de elever, som endnu ikke har været i praktik i psykiatrien: Glæd jer, der er så meget at lære, og hvis du har lyst, kan du få lov til at gøre en forskel."

Citat

Sarah Andersen
Social- og sundhedsassistentelev

Det er helt almindelige mennesker med psykiske udfordringer.

FEBRUAR 2021

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf: 46 97 26 26
foa.dk

Karriereveje i psykiatrien

Faglige portrætter af social- og sundhedsassistenter i psykiatrien

At arbejde i psykiatrien er ikke én ting. Psykiatrien er en bred vifte af pleje og behandling til mennesker med psykiske lidelser.

I denne pjece giver vi billeder af opgaver og muligheder i arbejdet med mennesker med psykisk sygdom. Det sker gennem faglige portrætter af 6 social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedsassistentelever, som brænder for arbejdet og gør en forskel i psykiatrien.

Hvis du ér uddannet eller under uddannelse til social- og sundhedsassistent, er her inspiration til at arbejde i psykiatrien.

Social- og Sundhedssektoren

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er også at sikre et stærkt fagligt fællesskab – og at udvikle din og vores faglighed på social- og sundhedsområdet, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.